

Bomhai Bóh!

Sy-li spěval,
Pilne džélał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěvaš,
Swérne džélaž
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebies mana,
Njeh ci khmans
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokréw ée!

— Sserbske njedželske lopjeno. —

Wudawa ho kóždu žobotu w Ssmolerjez knihicžischčežni w Budyschinje a je tam sa schtwórtlétetu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Exaudi.

Jana 15, 26 — 16, 4.

Exaudi! Anježe, blysch mój hłóž, hdnyž ja ho wołam; budž mi hnady a wužlych mje! Tak leži w mjenje tutej njedžele napominanje k modlenju; a wo czo my runje dženža, požlednu njedželu do žwiatkow, s zylm kchesczijanistwom na semi prožycz mam, to žanemu kchesczanej njeweste bycz njemóze. Na žwiatki ho hotujo, mam prožycz wo žwiateho Ducha: Pschiidž, Anježe Jezom Khryste, ham a žwiatoh Ducha poſcezel k nam! O žwiaty Dacho, poj wschał k nam, bydl we naž s twojej hnadiu ham, poj, žlonzo, rjane, jaſne!

Jeno tak budžemy khmani sa tón wožebith nadaw, kotrež nam nasche ſczenje dawa, so mam žwedyh Jezom Khrystu bycz we wusnaczu, w khodzenju, w czerpjenju. Pschetož tamne žlowo nascheho Sbóznika: „Wy budzecze tež žwedežicz”, njepłaczescze jenož japoſchtołam. Sswędzenje wo Khrystuſu dyrbi ho tež w naschich dnjach blyſhcz. Ale kaž ho wonkach bjes žohnowanja s wyžoka, bjes czopleho žlonza a woſchewjazeho deshczika njesafeleni a njesakczje, tak tež s nascheje wutroby a nascheho žiwenjenja žane wérne, plodne žwedeženje wo Khrystuſu njewuroscze bjes mož s wyžokoscze, bjes žwiateho Ducha.

Budžmy žwedyh Jezom Khrysta!

1. W možy žwiateho Ducha.
2. We wusnaczu, khodzenju a czerpjenju.

1. „Hdyž pak tón troschtař pschińcz budże“, rjeknje tón knjes, „kotrehož ja wam póżlacž budu wot Wótza, tón Duch teje wérnosće, kotrež wot Wótza wuhadža, tón budże žwedežicz wote mnje.“ Tón trochtař je pschiſchoł a chze s nowa pschińcz — ſmý my jeho žwedeženje blyſheli? Teho Wótza žwedeženje někotry pschipósnaje. Wón jeho stopy widzi, kotrež se žohnowanjom kapaju. We wschelakich wodženjach žwojeho žiwenja wón žwoje wóczko k Bohu poſbehnywschi proſy: Wiedź mje džiwnje, Jezužo, jenož sbóžnje, Sbóžniko! — A kaž tón Wótz, tak tež tón Ssyn jaſnie psched naschim wóczkom steji. Teho žlowo je nasche wjeſele, psched jeho majestoscžu ho nascha duscha pokorja. My jemu žubimy: Jezuža ja njepuſhežu, dokelž je ho sa mnje podał. — Alle žwedeženje žwiateho Ducha někotry wotpočaze; my ho nad tym njedžiwamy. Cželnj čłowjek njerostym ničo wo Duchu Božim. A tola, hdny bychmy jeno blyſhcz chyli: žwedeženje žwiateho Ducha je nam hishczé bližsche hacž žwedeženje Wótza a Ssyna. Schtož my wo luboſci Božej wém, wo hnadze Jezom Khrysta ſhonimy — žwiaty Duch to je, kotrehož žwedeženju mam, ho sa to džakowacž.

A czemu dha je nasch knjes Jezuž do žweta pschiſchoł? A czemu je ho najwjetschi ſkutk w historiji njebjewow a ſemje stal? Je nam tón knjes jeno někotre nowe wérnosće pschipowjedacž chyli? Je nam wón jeno pschiklad sprawneho khodzenja dacž chyli? Wěſcze tež to. Wón je nam heſiempel ſawostajil, so bychmy ſlēdzili ſa jeho stopami. Ale s wotkal my móz k temu bjerjem? Sa ſebje ſamych

ženje, runje tak mało, kaž hubjeny, bědny čłowjek ſam ſe ſebje žaneje možn njedostanje, ſo možl spěchne ſwoju drohu čzahnyč. Ale Chrystuſ ſnajesche a ſnaje naſchu ſlaboſc̄. Tehoſla wón ſebje ſam pſches ſwjateho Duchu do naſchich wutrobow ploži; tehoſla wón nam naſprjedy we ſwiatym Duchu naſche hréchi wodawa, naſ ſe ſwojej prawdoſc̄u wodzema a nowych čłowjekow ſ naſ ſežini, tak ſo wjeſzeli wěcznoſci napsheczivo pucžujemy. Sswiaty Duch to je, kotrý nam Chrystuſa do wutroby nnts pſched niſeſe.

A tónſamym ſwiaty Duch to je, kotrý nam piſmo wotewri. Hížom někotry je w ſamym ſwojim duchu ſa Božim ſłowom myſlik a wono jemu wosta ſamknjena kniha. Dha jemu džeń naſta, na kotrýmž ſo wón kaž džecžo k bibliji ſyže a ſwojej ruzv ſtykn, a w duſchi bu czicho a Boži mér do wutroby ſaczeſe, a prjedy tak morwe ſlowo bu jemu ſiwe a czemne bu ſwětle. To běſhe ſwiaty Duch ſe ſwojim roſźwěczenjom dokonjał.

Mý ſ druhého artikla wěmy, ſo ſmym wobſedzeńſtwo Jeſom Chrysta a ſo ſmym w jeho kraleſtwje pod nim ſiwe a budzemy jemu ſlužicž we wěcznej prawdoſc̄i, njeviňoſci a ſbóžnoſci. Mý ſ tseczim artiklem wuſnajemy: „Ja wěrju wodawanie hréchow, horjefowanje czela a wěczne žiwenje.“ A tola ſ telko ſtysknoſc̄u a staroſc̄u pſches ſiwenje džemy, a tola my pſched ſmjerču tſchepjetamž kaž liſce pſched wětrom. Wina na tym leži, ſo my ſwědčeſe ſe ſwiateho Duchu njeſlyſchimy, ſo tamne krakne wězhy kaž morwe ſubla w naſchej wutrobie leža. Njeđyrbili my proſycz: Knjeze Jeſu, daj nam ſwojeho ſwiateho Duchu, ſo my tebi ſe wſchitkimi twojimi hnadami jako wěſte wobſedzeńſtwo mamy a ſkhowamy.

Hdzež ſo wutroby hnuja a ſo hľuboko ſatschaſuju, hdyz Bože ſlowo ſlyſha, hdzež hréſchnizy ſwoj dotalny pucž wopuſcheža, hdzež ſo ſbože a mér Jeſom Chrysta do wutrobow pložitej jako ſwiaty njebijeski dar, tam ma ſwiaty Duch ſwoje dželo, tam ſo wón ſjewi jako Duch wěrnoſc̄e, kotrý wot Wótza a Sſyna wukhadža. W Bosy ſamym je wěczna wěrnoſc̄, tehoſla je wón tón wěczny, w kotrýmž žane wotměnjenje ani wobroczenje ſwětloſc̄e a czemnoſc̄e njeje. Dokelž pak je Chrystuſ Boh ſjewjeny w czele, tehoſla je tež wón ta wěrnoſc̄, kaž wón ſam praji: „Ja ſym tón pucž a ta wěrnoſc̄ a to ſiwenje.“ Žadyn druhi pucž ſa naſ ſ Bohu njeje hacž Chrystuſ, dokelž je wón ta ſjewjena wěrnoſc̄, a tehoſla tež to ſiwenje. Duž dyrbí tež tón Duch, kotrý wot Wótza a wot Sſyna wukhadža, Duch wěrnoſc̄e býč, kotrý wſchitke wězhy, tež hľubinu bójſtwa, pſchepytuje a ſam naſ wěſce ſe poſnacžu wěczneje wěrnoſc̄e dowjesc̄ ſamože.

Duž wotewr ſwoju wutrobu ſwědčeſenju Božeho Duchu a njeſheczivieju ſo jemu, hdyz wón tebi we ſwědomju dowjedze: Chrystuſ je ta wěrnoč; wón je tón wuſwoleny, drohi, róžky ſamjeni, na kotrýmž naſche ſbože wotpočzuje, wěſce a krucze; ſchtóž do njeho wěri, njebudze ſ hanibje, haj, wón budže ſam ſwědł Jeſom Chrysta.

2. „Tón troſhtař budže wote miſe ſwědčicž“, rjeknje tón Knjeſ, „a wý budzecze tež ſwědčicž, pſchetož wý ſeže wot ſpocžatka pola mje byli.“

Sa naſ ſhude čłowiske džecži žane wſchishe powoſtanje býč njemóže, hacž ſo my ſwědzy Jeſom Chrysta a ſ doboru graty a pomožniky ſwiateho Duchu ſežinimy.

Žadyn ſtar pſchi tym njeje wuſamknjeny, tež najhudschi ſo ſ temu woła. Wěſce w prěnim rjedze ſwědłow dyrbja

eži pređarjo evangelijska ſtacž, wo kotrých možlo ſo ſedom neſchto ſaložniſche wuprajicž, hacž tamne ſlowo pola profety: „Wſchitzu jich wajhtarjo ſu ſlepi; woni wſchitzu hromadže nježo njevjedža; woni ſu wſchitzu něme pžy, kž ſchęzowkač ſjemóža.“ Ale naſchej zyrkwi je ſchkožilo, ſo jeno duchowny ſwědčeſche, jako by ſwědečenje ſbóžne džecžaze prawo wſchitkich kſcheczijanow njebylo. Hdyz nan ſwojim džecžom wo ſbóžniku powjeda, hdyz ſwěrny mischtr ſwojich pomožnikow k temu Knjeſej poſkuje, hdyz wýſkoi ſaſtojnif ſo evangelijska njehanibuje, hdyz diakonija pſched ſwojimi ſhorymi ſwědčeſenje dawa, to wutroby hnuje. A njeđyrbimy my wſchitzu tak ſwědčicž, jedyn kaž druhí? Hdyz tež wo naſ Knjeſowe ſlowo tak placžicž njemóže, kaž wo japoſchtoſach: „Pſchetož wý ſeže wot ſpocžatka pola mje byli“, dha tola wo naſ wſchitkich we wěſtej myſli placži: „Ja ſym wot ſpocžatka ſam pola waſ byl.“ Je wón iola ſlubil: „Hlaj, ja ſym pola waſ wſchitke dny hacž do ſkonečenja ſwěta“. A wón je ſwěrny, a ſchtóž wón ſlubi, to wón wěſce džerži. Njeđyrbisch ty wuſnacž, hdyz in do ſwojeho ſiwenja wróčo hlaſach: Pola mje je tón Knjeſ byl wjele ſwěrniſhi, hacž ja pola njeho. Wón je pola mje byl ſe ſwojim ſlowom a ſakramentom w dobrych a ſlych dñjach a je mje noſyl ſe ſczerpliwoſc̄u a wulkim pſchepuſcheſenjom. Sſnano ty k tým ſluſhesch, kotsiž ſu jo ſhonili, kaž je tón Knjeſ ſa nimi na jich bludnych pucžach ſchol a je pſched hľubinu ſtupil, tak ſo woni, město do ſkaſenja, do jeho rukow padzechu? kotrýmž je wón ſ hamorom ſwojeho ſlowa ſaſaſku wutrobu roſbil a roſbitu ſ balsamom ſwojeho troſhta ſahoſil a ſe ſwojej hnadu wobtwjerdžil? Hdyz by ſo ty něk ſ ujemu poſnacž nochzył, kſhwalicz nochzył, ſchtóž je wón na tebi czinił, njeby to najhórſche pſcheradženje bylo?

Duž budž ſwědł Jeſom Chrysta ſe ſwojim wuſnacžom. Ty jeho ſlowo ſnajesch: „Schtóž mje poſnaje pſched ludžimi, teho chzu ja tež poſnacž pſched mojim njebijeskim Wótzom; ſchtóž mje pač ſaprje pſched ludžimi, teho chzu ja tež ſaprje pſched Božimi jandželemi, na poſledním wulkim ſudnym dnu. Sſwědč pač tež ſa twojeho Knjeſa ſe ſwojim zlym ſiwenjenjom a ſhodženjom. Tež najjednorische kſcheczijanske ſiwenje je ſame ſa ſo pređowanje wo Chrystuſu, hdyz ſo w nim něichto wo ſiwenjeſkej možy kſcheczijanstwa poſkuje, hdyz ſebi tajki kſcheczijan praji: wſcho jene, hacž wýſkoi abo niſki pſched ſwětom, ja chzu ſe ſwojej ſwědomliwoſc̄u, ſe ſwojim ſtaranjom ſa tych mojich, ſe ſwojim czichim noschenjom, ſe ſwojim wojowanjom pſcheczivo ſlemu a hréſhnemu, ſe ſwojej woporniwoſc̄u ſa Bože kraleſtwu wo tym ſwědčicž, ſo tež ja do ſtopow japoſchtoſa Pawoła ſtupam, kotrý wuſnata: „Ja ſym ſiwy, niž pač ja, ale Chrystuſ je ſiwy we mni a ſchtóž ſym ſiwy w czele, to ſym ſiwy we wěrje do Sſyna Božeho, kž je tež mje ſubował a ſo ſam ſa mnje podał.“

Wěſo tajke ſhodženje bjes napſcheczivorečenja njevoſtanje, drje tež hidženje a pſcheczehanje ſhoni. Tón Knjeſ wo tym ſwojich wuſzobnikow njeje we njeviſtym wofstajil. Wón ſam ſwoj kſhij předy naſ njeſeſ, my mam yón ſa nim njeſeſ. Tamni prěni ſwědzy ſu ſ wulkeho džela ſtarawni ſwědzy byli. Poſnje je ſo dopjeliſlo: „Wóni budža waſ ſe ſwojich ſhromadžiſnow wuſtorčacž; ežaž pač pſchińdže, ſo, ſchtóž waſ mori, ſebi myſli, ſo wón Bohu na tym ſlužbu czini!“ Tež poſdžiſcha historija zyrkwi je týbažkróčjuje historija ſtarw a ſylſow hacž do naſchich dnjow. Ale runje tute czeſke čaſhy ſu czeſne čaſhy ſa

zýrkej: jejne ſtawý ſu ſo jako hývýni wuſnawarjo wupoſkaſale. Wot naſ tón ſenjes porédko teſko žada, tola ma tež hiſchče dženſa někotry ſenjeſowý wucžobník hanjenje a ſměch no-phyč. Hdžež my to ſhonimy Chrýſtuſa dla, čhemy jo njeſcz w ſhlađowanju ſ naſhemu ſenjeſej, kotrež džesche: „Wucžobník njeje pſches ſwojeho miſchtra; ſu-li mje pſcheſezhali, dha budža waſ ſež pſcheszehacž“, a ſ doboſ ſ wutrobnym ſmilenjom ſ naſhimi pſchecziwnikami, na ſenjeſowe ſlово ſpominajo: „To wſchitko budža wam woni tehoſla cžinicž, dokež ani mojeho Wózta ani mje njeſnaja“.

Sſwiatki ſu pſched durjemi. „Taſo wocži wo- tročkow hladatej na ruzý ſwojich knježich, taſ hladatej naſhej wocži na teho ſenjeſa, naſheho Boha, hacž ſo wón nad nami ſmili a naſ požohnuje ſ darom ſwojeho ſwja- teho Dučha.

O ſwjath Dučho, pój wſchaf ſ nam,
Bydl we naſ ſ twojej hnadu ſam,
Pój, ſlónzo, rjane, jažne!

Hamjení.

M. w B.

Jesuſ na wolijowej horje.

Mat. 28, 19.

Tón ſenjes ſtejeſche na wolijowej horje, ſo by do njebeſ ſpěl. Tehdy njevidžeſche wón jeno horſku ſwojich wucžobnikow, kiž pſched nim ſtejachu, tež niz jeno město Jeruſalem, kiž pſched nim wupſchestrjene ležesche. Teho myſkle džechu do wſchech krajow na ſemi. Pſched jeho duchownej wocži ſtupachu wſchitzu wboſu pohanjo: Romsy a Grichojo, Barſojo a Indianarjo, Chinesojo a ſendželčenjo, jedyn lud po druhim a ſ nimi tež naſchi ſerbſu wózjo, twoji prjedownizy, kotrež frej w twojich žilach cžecze, twoji prjedownizy, kiž w tym kraju bydlachu, w kotrež my nětko bydlimy, kiž te pola wobdželachu, na kotrež my nětko dželamy. Na wſchech tych Chrýſtuſ tehdyn hlađasche, jich pohanſku pſchitwěru a jich duchowne hubjenſtwo mějeſche tehdyn pſched wocžomaj. Žemu běſche žel tuthch ludow, kiž paſthrjow njeſejaču, kotsiž bychu jich po prawych pucžach wodžili. Duž da wón ſwojim wucžobnikam ſwoju kralowſku pſchilaſnju: Džicze a wucžce wſchitlích pohanow a kſchcžice jich! A nětko ſo to ſbože, kiž bě Chrýſtuſ na Golgotha ſažiš, ſběhasche a jeho ſwěle pruhi do wſchech boſow po zyloj ſemi padacž pocžinachu. Doſho njetrojeſche, dha ſtejachu cži wucžobnizy w Grichiskej, Perſiskej a Romskej, prědowachu a kſchcžiachu. Cži dobri paſthrjo wołachu te ſakludžene wozžu a wodžachu je na ſelenu paſtrwu Božeho ſlowa a ſ rěkam žiweje wodž.

Chrýſtuſowe ſlово paſ hiſchče dženſa placži a po nim ſo tež dženſa cžini. Wjele miſionarow mjes pohanami džela. Cži wſchitzu wucža a kſchcžija. A ſbože ſtupa ſ jich wuežbu do pohanſkich krajow, domow a wutrobow. A pohanjo ſu ſa to džakowni. Hdž bychmy wſchě te džakne ſlawa kſchcželi, kotrež wobrocženi pohanjo miſionaram praia — o ſelko khwalenja a džakowanja by to bylo! A ſchtóž něſchtu ſa miſionſtwo cžini a ſkladuje, tón ſteji ſobu mjes tými, kotrež ſo cži wobrocženi džakuja, tón budže junu tež ſobu mjes tými ſtacž, na kotrež budže tón ſenjes pſchecželnje hlađacž a ke kotrež ſo budže rjez: Tež wón ſeže pomhali, ſo by ſo moja poſlednja wola wuwjedla: Džicze a wucžce wſchitlích pohanow a kſchcžice jich. Pójeze a herbuje moje kraleſtwo!

„Sbóžni ſu cži ſrudni, pſchetož woni budža troſchtowaní.“

Tak praji naſch Sbóžni we ſwojim hóřskim předowanju (Mat. 5, 4). A hdže je tón cžlowjek, kiž njeby ſamý ſ ſrudobje měl a kotremuž ſo dyž a dyž po troſchče njeſtyschče? Sſamo džecžo je tak husto troſchta žadne. Pola koſo pak jón phta? To ſebi doſho njeſchemyſli. Runu ſmuhu doběhnje ſ macžeri a pola njeje jón namaka, a hóř ſo kylſojtej wocži ſažo wjeſeſej blyſchcžitej a horjo je ſabhyte.

Tola tež my doroſčeni mam ſwoje horjo. Kaž jateho jeho ſwjaſli, tak džerži naſ husto doſč naſche horjo ſwjaſaných. Wucžeknycž jemu njeſozemý. To wěny. Jeno to ſebi žadamý, ſo bychmy w nim njeſawutliſi. Kohož khorofcž na ſožu džerži, ſchtóž njeſchecſtawojz ſežzhi hréch ſpomina, ſchtóž rano wotucžiwschi wſchědnje ſ nowemu domjazemu rudženju ſtava, cži wſchitzu trjebaſa troſchta, ſo bych ſ najmjeňicha něſak možow měli, dle ſwojeho wſchědnego džela hlađacž. Šchtóž by jim mohl wěko ſ wutroby wotewſacž a do wutroby pohlađacž, tón by widžat, ſak wjele ma tajſi wbohi cžlowjek cžerpicž. Njeje paſ ſa tych žaneje pomozy? Skoro ſo tak ſda. Semja je počna bohatſtwa. Slota a ſlěbra, plodow a wodž, ſwětla a ſhlěba a wſchego móžneho je telko wjele, ale cžlowjek we ſwojim horju, ſe ſwojim rudženjom ſteji woſrjedž wſchego bohatſtwa kaž ſlepý w ſlónčnych pruhach. Wón ani to najmjeňſche ſ teho nima. A tola bjes troſchta njeſkym. Šchtó jón ma? „Ja čhu waſ troſchtowacž, kaž macž jeneho troſchtuje“, to Jeſajaž wſchém wurudženym pſchitwola. Šchtó dha paſ tón je? Niž Jeſajaž, ale Chrýſtuſ. Hdžež je wón ſtupiš, tam je tež troſch ſobu pſchitwola. Ludžo trjebachu jeho jeno widžecž, dha bě hižom jich ſrudoba ſwoje žahadlo ſhubila. A wón wjedžiſche hiſchče bôle troſchtowacž, hacž macž ſwoje džecžo. Šchtó móžesche temu ſlōtnikej jeho macž troſchtneho prajicž, je-li ſo je pod kſchijom ſtaſa? To wěſče niz, ſchtóž je jemu Chrýſtuſ prají ſ tím kſubjeſnom: „Hiſchče dženſa budžesch th ſo mnu w paradiſu.“

A tak troſchtuje naſ tón ſenjes hiſchče dženſa. My paſ dýrbimy tež jeho troſch ſtacž a jeho troſchtneym ſlowanu wěricž. Cžinimy to, ſmějemy pſchitwola do wſchego njeſvoža ſwětle pruhi praweho poſkoja, haj ſamo do ſmjerſtneho bědženja. My budžemy potom cži, kotrež je tón ſenjes měniš, jak je prají: „Sbóžni ſu cži ſrudni, pſchetož woni budža troſchtowaní!“

Wuſklyſhana modlitwa.

Sendželski duchowny tole piſaſche: Žana cžlowiſka wutroba njeje tak twjerda, ſo njeſohlf ju hnucž a ſmjeheſicž. Hdž běch we ſwojim čaſu w Edinburghu, bu mi ras woběbny cžlowjek pokasany a prajene: Hlaj, tutón muž je pſchedzhyda Edinburghskeho towarzſtwa „Njevěrjazych.“ Ja na měſcze ſ njemu džech, ſo pódla njeho kſyzech a ſ pſchecželnym hloſom prajach: „Luby pſchecželo, ja ſo jara wjeſzelu, Waſ tu widžecž; njeſtaracž ſo Wý wo ſwoje wěčne ſbože? Wón mi wotmolwi, ſo do žaneho wěčneho žiwjenja ani do žaneho wěčneho ſatamanſtwa njeveri. Ja ſ njemu rjeſných: „Duž poſlaſciže ſo ſo mnu a daje ſo mi ſa Washe ſbože modlicž.“ Wón wotmolwi, ſo do modlitwov zhele ničžo njeſdžerži. Ja móžach cžinicž, ſchtóž čhých, wón njechaſche ſo mnu na kolena. Skonečnje ſo ſam poſlaſciých a ſo ſa tuteho njevěrjazeho k Bohu wołach. Wón paſ mějeſche ſ tým jeno ſwoje ſměchi. Husečiſho ſym jeho na to hiſchče woſladaſ, njeſkym poſ ſ nim ženje wjazj wō wěrie rečzaſ. Po dleſſchim čaſu ſo ſažo ſ nim ſetach: Pſchecželnje ſwoju ruku na jeho ramjo poſložiwschi džach ſ njemu: „Njeje Bóh moje wołanje hiſchče wuſklyſhaſ?“ Wón wotmolwi: „Bóh wſchaf žadny njeje, a ja ſym hiſchče tón ſamý, kajſiž pſchitwola běch. A hdž Wý do ſwojeho Boha wěrieſe, a ſo wón modlitwy wuſklyſhuje,

dha czińče tola, kaž Wam' prajach — spytajęce swojego kumischt na mni." "Haj wschał," jemu wotmolwic, "Boži čaš njeje sa Wasz hiszczęce pschischoł, ale wjele śwérnych kschesczianow ſo ſo Wasz modli, a ja krucze wérju, ſo ſo tež Wy hiszczęce wobroczyćce."

Bóry po tym běch w Liverpoolu a tam wot swojego pscheczela ſ Edinburga líst dostach, w kotrymž mi wón ſjewi, ſo je ſo tamny njewérjazh ke Khrystuſzej wobrocík a ſo ſu ſtowarſtwa „Njewérjazých,” do kotrehož tſizyczo ſklusachu, ſ nim tſinaczo wustupili a k pósnačzu Khrystuſzowej prawdy pschischli. Kaf bě ſo to tak nahle ſtač moħlo, nichtó njewjedzishe. To běſche kaž džiwi psched wſchitkich wocžemi. Wón ſam pak a tamny duchowny to wjedzischtaj: Bóh běſche wérjazu modlitwu wuflyſchał.

Buddha abo Khrystuſ?

To praschenje, hacž ma Buddha prawje abo Khrystuſ, džeržimy w Sserbach hiszczęce, dżokowanu Bohu, ſa njewuſhne. W naschich městach pak, hdzež ſo wſcho ſ mudroſcžu puſa, tele praschenje ſe wſchej khotnoſcžu ſtajeja. W Němzach je, ſchtož by něchtózkuſi ſa njemóžne měk, tu khwili 250,000 wérjazých pschivizowarjow Buddhy, kotsiž na wérjazých kſchesczianow ſ hordoscžu hladaju a jich wužměſhcz pſtaju. We Lipſku je buddhijſki miſionski wustaw ſ 11 buddhijſkimi pucžowazymy předarjemi. W Mnichowje ſo kóždu njedželu wječor cžrjoda ſemienjow ſkabduje, ſo býchu ſo k Buddhej modliſi. A někaſli Němz, wěſty Dr. Franz Hartmann, ſiž wudawa, ſo je 11 lět w buddhijſkim klóſchtrje žiwý był, piſche: „Sswjatý Buddha, my ležimy tež w Němzach psched tobu na kolenach!” Podobnje je w Franzovſej, Tendželskej a Amerizy.

Buddha je muž, ſiž je psched 2500 lětami žiwý był a ſiž w Chinje a Indijskej ſa boha pſlacz. Ze to nětko wopravdže tak, ſo Buddha bôle hacž Khrystuſ dowérjenje a cžesczowanje člowiskich džecži ſaſkuži? Buddha je runje kaž Khrystuſ, mjeno ſa ſaſtojníſtwo a rěka tak wjele kaž „tón roſzvětleny”. Tón, kotremuž ſu poſdžiſho „Buddha” narjekli, rěkaſhe po prawym Siddhartha Gautana. Wón narodži ſo w měſeče Kapilawastu, k počnožy wot Benares, niz drje jako kralowý ſyn, kaž poſdžiſho rěkaſhe, tola pak jako ſyn bohateho a wožebneho muža ſe Sakjarodu, cžehoždla jeho tež husto „Sakjamuni” mjenova. Siddhartha Gau-tana bě w lětech 560—480 do Khrystuſzowego naroda žiwý, běſche potajkim rojenk persiskeho krala Khruža a profetow Haggaja a Sacharje. Wo nim ſebi pohanjo jara džiwne wěžy baya. Po tuthych baſkach pschiūdže wón ſe ſchitwóřtich njebjež na ſemju. Do-kež bě w předawſhim žiwjenju pobožnje žiwý był, jeho duſcha po prawom wjazh na ſemju njetrjeboſche. Wón pak na prôſtwu bohow ſ dobrej wolu ſ njebjež na ſemju ſtupi, ſo by wſcho, ſchtož je žiwe, ſ czeſpienjow pucžowanjom duſchow wumohł. Taſo běly elefant ſo wón kralowej Maji bližesche a džesche do njije jako pſecž-barbna ſwětla pruha. Ma to ſo ſ jejneje paže narodži, piſhi cžimž jemu bohaj Brahma a Indra babinu ſkužbu wopofaſaſhtaj. Dwe mróčzeli dawaschtaj wodu ſa džesžowe ſumpanje, ta jena cžoplu, ta druha ſymnu. Džewječ kralow hadowych bohow jeho ſumpuchu a bohojo ſami pſchinjeſechu jemu draſtu. Tón nowonarodženy cžinjeſche hnydom po ſwojim narodženju ſchtrí ſrcožele do wſchech boſow. S kóždeje jeho stopow na měſeče lotos-ſwětla wuroſcze mjes tym, ſo wón wuwoła: „Ja ſy whole tón přeni, tón najlepſhi, tón najhódnischi na ſwěcze. To je moje poſlednje narodženje.”

Taſkele baſhnicžki ſebi pohanjo wo ſwojim ſwiatym powje-daju. Kaf jednorje cžita ſo temu napscheziwo powjeſcz wo Khrystuſowym narodže! Tam ſ kóždeho ſlowcžka pósnaſech, ſo je to prawda ſama.

Kaf je Buddha na ſwoju wucžbu pschischoł? Hdzyž bě w mlo-dych lětach wſchě ſeinske wjeſele použiſ, bě ſo člowiskeho hubjenſtwa starobý, khorosčow a ſmjerče dohladał a wón wjedziſche, ſo to wſcho tež na njeho čaka. Duž pſtaſche ſ teho hubjenſtwa wumoženje a cželny ſtradžu ſe ſwojeho doma a wot žony a džecži. Dwanače lět doho prafchesche ſo mudrych brahminow a ſrjudowasche ſo ſam, hacž by psches to wumoženje namakał. Wſcho bě podarmo, hacž ſkonečnje ſedžo pod ſwiatym ſigowzom w Gaja psches wožebite roſzivětlenje pucž k wumóženju namaka. A wot teho čaſha wucžesche a poſaſowasche ludžom pucž k wumóženju, ſiž rěka kholž prawje!

Kaf hinaſhi bu tola Khrystuſ naſch wumóžnik!

Džiwne je, ſo bu tež Buddha ſohtany. Prěni króz we ſwon-kownym woſowanju, w kotrymž psches ſwoju móz dobyczeſt wosta a ſwoje městro pod ſwiatym ſigowzom wobkhowa. Ma to pak ſtupichu te tsi džorki Maraſkove, mjenujžy žadosež, staroſež a lóſcht, do rjaných žónſtich pscheworjene, k njemu, ſo býchu jeho ſawjedle. Buddha pak tež tu dobý.

Tež to hiszczęce hinaſhi klinči hacž powjeſcz wo Khrystuſ woym ſphtowanju.

Buddha je jeno wucžil. Piſhi tym ſu jeho ſlowa wostudle. Spochi rěči wo člowiskim hubjenſtve a kaf jo wotbudžes. Tež hdzyž pschirunanja do ſwojich pschednoschow ſaplecze, namakaſch w nich pſhezo te ſame wostudle wuraſy. Džiwý je tež cžinił, ale hłodnych njije ſyceži, khorých njije hojil a morwych njije ſbudžiſ. Se ſwojej wucžbu je ſo jeno wýſokim a bohatym bližiſ, ſa khudnych nicžo njeméſeſhe.

Kajki hinaſhi bě tola Khrystuſ!

Buddha je jako ſchědžiſ ſumrjel. Wón džesche k jenemu ſwojich wucžomzow: „Ja ſy whole nětko ſlabý a ſy whole ſtarý, ſiž ſy whole ſwoj pucž dobehał. Budže ſebi wón nětko ſami ſwětlo a wukhowanje a njepytajče jo nihdže druhdže! Njech je prawda wacze ſwětlo a wukhowanje!” Taſo k jenemu pſcheczeſej do Kusinagaru pſchiūdže, najě ſo tam tak jara fundrosoweho mjaſa, ſo na to wumrje. Taſki kónz běſche pak wožebje pola tuteho muža, ſiž wucžesche, ſo je ſtót rěſacž njeprawda, wopravdže njehodny. Buddhijſke pižma jara wobſchernje wopiſuju, kaf je wón na to do indiſkeje ſbóžnoſcze, do Nirwan a ſchol. Tuta ſbóžnoſcz po jich měnjenju w tym wobſteji, ſo drje duſcha wostanje, ſo pak nicžo wo ſebi njewě, ſo je bjes bohoſcze, ale tež bjes wjeſzelow.

Kajki hinaſhi bě Khrystuſ a kajki bě jeho wukhód na Golgatha! Pola njeho wſcho jaſnje wobſchwēdczuije, ſo je wón wopravdžith Bóh!

W nowiſkim cžaſhu wſchaf wožebje wožebni do pſhezo wjetſich hroſnoſcze, bſudow a hlupoſcze padaju! Schto ſo tola wſcho do hroſnoſcze w jednonjach na ſudniſtwach njewot-trywa! Duž ſo tež njedžitam, ſo ſu mjes wožebnymi tež tajz, ſiž pohanſku pſchiwěru wysche kſchesczijanskeje wucžbų ſtajeja.

My pak cžemý ſo tež dale Khrystuſ a džerječ!

„Pomhaj Bóh” njije jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchech pſcheda-wařnach „Sſerb. Nowin” na wſach a w Budyschinje doſtač. Ma ſchitworej ſeta placzi wón 40 pj., jenotliwe cžiſka ſo ſa 4 pj. pſchedawaju.